

Odboráře trápí stejné problémy v Česku i Maďarsku

Nedostatečné odměňování, minimální benefity, neprůhledná výběrová řízení na vedoucí pozice, politizace státní správy, to zdaleka nejsou jen problémy České republiky. S podobnými tématy se aktuálně potýká řada dalších evropských zemí. V Budapešti se proto v polovině listopadu konala mezinárodní konference zaměřená na vzájemné informování a sdílení zkušeností mladých odborářů napříč Evropou a pozván na ní byl i zástupce Mladých odborářů OS SOO. Akci pořádala maďarská pobočka nadace Friedricha Eberta, která také hradila hostům veškeré náklady.

Situace státní správy a obecně veřejné sféry v Maďarsku je velmi špatná. Spodní hranice tabulkových platů je u nižších tříd na hranici minimální mzdy a vzhledem k tomu, že se ceny srovnávají se západní Evropou, část lidí se dostává na hranu chudoby a existenčních možností, přestože pracují na plný úvazek. Velkým problémem je také stárnutí úřadů. Typickým státním zaměstnancem (či spíše zaměstnankyní) v Maďarsku je žena s vyšším vzděláním v předdůchodovém věku a vzhledem k platové neatraktivitě pracovních pozic ve veřejné sféře hrozí, že se nepodaří odchodit pracovníky nahradit stejně kvalifikovanými silami.

K největšímu zhoršení postavení státních zaměstnanců došlo v posledních letech za vlády současného premiéra Viktora Orbána, ultrapravicového populisty, který vládne od roku 2010. Došlo ke zmrazení mezd, odbourání řady benefitů, politicky motivovaným čistkám a reorganizacím úřadů. Spolu s celkově se zhoršující ekonomickou situací většiny obyvatel došlo k velkému nárůstu stresu, depresí a nemocnosti zaměstnanců. Sníženy byly také výdaje na školství i sociální služby.

Aktuální nezaměstnanost mladých lidí je přes 20%. I pravicová vláda si už uvědomila neudržitelnost tohoto stavu a podle doporučení Evropské unie spustí v Maďarsku tzv. Youth Guarantee Program, na který vyčlenila v první fázi v přepočtu 4 miliardy korun. O tomto rámcovém programu „záruk pro mladé“ se živě diskutuje snad ve všech zemích EU, jen v ČR zatím bohužel nenašel patřičnou odezvu. Vychází z materiálu Evropské komise, která doporučuje zavést v rámci každé země taková opatření (např. formou daňových úlev), aby mladí lidé našli do čtyř měsíců po opuštění školy odpovídající slušné zaměstnání.

Stát to stojí určité prostředky, ale je prokázáno, že se tato investice časem vrátí. V Maďarsku se do tohoto projektu zapojily také odbory, které budou hrát roli mentorů a zajišťovat, aby na jednotlivých pracovištích mladí lidé získali zkušenosti odpovídající potřebám jejich další praxe. Pro odbory je to navíc šance, jak prostřednictvím tohoto vedení získat nové a mladé členy. Proto jsme s maďarskými kolegy domluveni, že nám budou průběžně poskytovat informace o fungování tohoto projektu, abychom mohli jeho realizaci sledovat a získané zkušenosti přetavit do požadavků na politickou reprezentaci v České republice.

Roman Petrenko
Mladí odboráři OS SOO